

Dit schepsel Gods toont zich zeer aanval-
lend voor de socialist. Hij vraagt een vol-
doende krediet om de geleden schade te her-
stellen.

M. De Smet de Naeyer betwist de uitleg-
ging door M. Hoyois gegeven aan de wet van
1807 op de gedeeltelijke teruggave der grond-
belasting.

Hij zegt t'akkoord te zijn met M. De Bruyn
om de werken van kanalisering der Schelde
te verhaasten.

De zitting wordt om 5.10 ure geheven.

DE RAMPEN EN 'T SOCIALISME

De boeren der Leieboorden zul-
len van het begin der maand No-
vember 1894 eene treurige herin-
nering behouden!

Het was een bedroevend schouw-
spel, den strijd dier rampzalige
verrasten tegen de wateren welke
in weinige uren tijds hunne weiden
en landerijen overstroomden om
weldra hunne hoeven te bereiken
en hunne stallen, schuren en wo-
ningen binnen te spoelen. Het was
recht akelig om aan te zien en aan
te hooren hoe, nauwelijks een paar
honderd stappen van ons af, men-
schen en dieren in doodsgevaar
verkeerden en de lucht van hun
wanhopig geroep en naargeestig
gehuil deden weergalmen, zonder
dat iemand hun eenige hulp kon
brengen. De oogenvulden zich
met tranen, de harten verscheurden
bij het tooneel van uitersten nood,
toen de bewoners, eindelijk op den
zolder gevlucht, door de dakven-
sters, om hulp roepend, nog immer
de armen tot ons uitstaken, terwijl
de losgelaten en op eenen ouden
dam saamgevluchte dieren, door
schrik van alle instinct beroofd,
brullend en in de vreeselijkste ver-
warring zich ten laatste in den al
hooger en hooger stijgenden vloed
wierpen!...

De watersnood heeft eens te meer
de onrechtvaardigheid, neen, de

Mangelwerk van « De Landbouwer. » 5

Schetsen van den Buiten

WARE GESCHIEDENIS ONZER DORPEN
door Thilo

Wij zegden zooeven dat eene som geld niet
zoo haast bij G... in huis is, of dat zij hem
reeds geld moet winnen.

Wat was onnauwkeurig; eigenlijk moesten
wij zeggen: niet zoo haast heeft G... door ver-
valdag recht aan eene som, of zij wint hem
reeds intrest; want toen twee of drie jaren
geleden, met Kerstdag, twee zijner kleinste
pachters hem drie of vier dagen na den ver-
valdag van den pachttermijn, hunne jaarlijk-
sche som brachten, moest, na uitrekening
aan zooveel percent, door den klerk gedaan,
de eene negen en de andere dertien centimen
opleggen. De eerste glimlachte even en gaf
wat hem gevraagd werd, doch de andere
weigende stoutweg eenen duit boven zijne ge-
wone pachtsom te betalen. Gelukkig voor
hem, meenen wij, wanneer hij zich aan den
in pacht gehouden eigendom van sieur G...
weinig gelegen laat...

— Hij zou hem wel kunnen den deurwaar-
der zenden, denkt gij, niet waar, lezer?

Geen nood daarvan, G... kent betere mid-
delen om zich van de pachters te ontmaken,
die hem niet meer aanstaan: hij verhoogt de
pachtsom tot de in gebruikhouder die niet
meer betalen kan en er uit eigen beweging

schandelijkheid van het kapitalis-
tisch regeerings-stelsel bewezen,
want evenals de meeste rampen
van hoofdstoffelijken oorsprong,
heeft de geesels weeral enkelijk deze
getroffen wien een zwoegend, een
strijdend leven, noeste zorg en
geluk in alles, de eenige waarbor-
gen van bestaan zijn.

Stond gansch Europa onder eene
zelfde, onder eene socialistische
wetgeving, het wil zeggen, was in
gansch ons werelddeel het gemunte
ruilmiddel afgeschaft en vervangen
door het meer vertrouwenwaardige
werk, in andere woorden, bestond
in de plaats onzer maatschappij
van hooggeplaatste roovers, snoode
zweetspeculanten en harteloze
ruilebuiters eene samenleving van
gemeenschappelijk belang, op eene
massa van meer dan 330 miljoen
mensen zouden dergelijke tegen-
spoeden zich verliezen als de scha-
duwkegel onzer aarde in de onge-
metene diepten der ruimte...

Wij durven stouter spreken: In
eene socialistische maatschappij
zouden onheilen zooals het hier-
boven aangehaalde een voor een
ophouden het menschedom te teiste-
ren. Wij willen onze bewering met
bewijzen staven:

In eenen collectivistischen staat
zouden twintig armen werkzaam
zijn tegen nu twee die zich moeten
breken om den van hen vereischten
arbeid afgedaan te krijgen; immers,
slechts met het alleen eerlijke werk
zou men in zijne levensbehoeften
kunnen voorzien.

Tien handen in de plaats van
eene! Reken eens uit hoeveel lieden
door het openbaar gevoelen nood-
wendig erkende, en door de om-
standigheden hoogdringend bewe-
zene hervormingen zouden kunnen

van onder trek; dat spaart aan G. de kosten
voor het zenden van den deurwaarder... Niet
slecht, hé, lezer?

Die rijkard heeft slechts twee kinderen:
een zoon en eene dochter. De zoon is de oud-
representant. Toen deze militaan was en
een laag nummer trok, reklameerde de vader
dat zijn zoon te zwak was voor den krijgs-
dienst. De millioennair had liever zijn kind
die schande aan te doen, dan eenige ellen-
dige honderden franks aan eenen plaatsver-
vanger te besteden. Met misschien langs hier
en langs ginder eenige goudstukken uit te
deelen — wij weten hoe het er bij dergelijke
gelegenheden naar toegaat — werd de reklaam
van G... geldig gemaakt.

Dat is nu meer dan twintig jaren geleden,
en gebeurde toen de militielichting nog voor
elke gemeente afzonderlijk plaats had en ook
elke gemeente haar bepaald getal mannen
voor den krijgsdienst te leveren had. Werd
een loteling die een slecht nummer trok, met
rechte of kromme middelen voor den krijgs-
dienst afgekeurd, een andere derzelfde ge-
meente moest in zijne plaats schuiven, en
daar de inschuiver aldus wist voor wien hij
den ransel moest gaan dragen, was dit veelal
oorzaak van levensdurende veete, niet zelden
doormengd met bloedige tooneelen. Was het
een arme die voor een rijken moest gaan
dienen, dan kozen al de andere lotelingen
partij voor den eersten en spaarden den laat-
sten geene beleedigen ten einde hunnen
makker, wien de kuiperijen der machthou-
ders tot den soldatendienst veroordeelden, te
wreken.

tot stand komen, die nu moeten
onderblijven bij gemis aan krach-
ten, die er echter in overvloed zijn,
maar die verloren gaan in de lui-
heid en het *elk voor zich!*... De
rijken, immers, zijn nuttelooze, de
handelaars overtollige lidmaten der
samenleving; het eigenbelang maakt
ontelbare werkloozen en de ver-
dediging der geldkisten neemt het
grootste deel der stoffelijke en zede-
lijke werkrachten in beslag...
Wat eene verkwisting, dus, van
tijd en middelen, van echte kost-
baarheden, van wezenlijke schat-
ten!...

In het socialistisch Europa zou-
den dergelijke verspillingen ophou-
den. Inwendiglijk geene andere
vijanden te bestrijden hebbende dan
de luiheid, die zich zelf zou straffen,
machtig boven alle vijandelijke
naburen, kon het zijne legers af-
schaffen, zijne kanonnen, geweren
en andere moordtuigen tot werk-
machienen en arbeidsgereedschap-
pen hersmeden en aan den arbeid
teruggave doen der hem ontroofde
krachten. Dan zagen wij het ver-
nuft van den mensch, in stede van
machienen en middelen ter vernie-
ling te scheppen, er zich uitsluit-
lijk op toeleggen om in al de bron-
nen van bestaan de noodzakelijke
verbeteringen in te voeren, om de
aarde in een paradijs te hertoo-
veren!

Dan zagen wij in plaats van die
schromelijke moordholten, die
schande onzer eeuw, die men fortien
noemt, voldoende waterleidingen
om de overstroomingen, en water-
werken om de hevige droogten te
bestrijden. Dan verdwenen de ge-
vaarlijke modderpoelen op den bui-
ten welke men straten durft heeten,
voor gemakkelijke steenen en ijze-

Dit was het geval te A..., den dag dat de
zoon van G... met de andere lotelingen zijner
klas voor den militieraad was verschenen, en
dezes oordeelvelling ten opzichte van den
jongen rijkard gekend was. Onderwege de
gelegenheid niet gehad hebbende om den
vrijgestelden mouchard zijne rekening af te
lezen, vergaderden des avonds al de lote-
lingen der gemeente voor de brouwerij en
aldaar schreeuwden zij de smadelijkste be-
leedigen op de kap van den jongen G...,
met betrekking tot zijne vrijstelling.

De moeder, die juist op hare kamers was
en al de schandelijke adressen hoorde welke
haren zoon waren toegericht, ontstelde zoo
hevig dat zij op eenmaal het verstand ver-
loor, hetwelk zij heden, na meer dan twintig
jaar, nog niet terug bekomen heeft. Sinds
dien dag heeft zij geen enkel oogenblik meer
hare kamers verlaten!...

Arme rijke moeder! mogen wij zeggen.

Helaas! uwe rede en uw geluk zijn niet de
eenige offers welke aan de gierigheid — na-
tuurlijk uitbroedsel der persoonlijke bezitting
— gebracht werden. De wereldgeschiedenis
en de gerechtelijke jaarboeken leveren met
duizenden gruwelijke voorbeelden op van
gevolgen welke uit de oude maatschappelijke
inrichting voortvloeden.

En wie heeft eigenlijk het kolossaal fortuin
verzameld waarmede de G...s zelfs de kas-
teelheeren van hun dorp trotseeren? De vader
van den oude was een gewoon burgermensch
die met geleend geld zijne brouwerij stichtte;
hij is dus begonnen met nog minder dan
niets: met schulden. Hij en zijn zoon hebben

ren gemeenschapswegen. Dan za-
gen wij tegen alle voorzienbare
rampen gevrijwaarde huizen ver-
rijzen welke zouden betrokken
worden, niet door rijken, want de
alleenbezitters zouden verdwenen
zijn, ook niet door armen, want het
geslacht der lijders zou insgelijks
opgehouden hebben te bestaan;
maar door eene klas uit de ver-
smelting dezer beide menschheid
onteerende uitersten bekomen. Dat
ware het christianisme (gemeen-
schappelijk leven) door den grooten
socialist Christus aangepredikt en
ingesteld, maar na hem vernietigd
door dezen die zich zijne discipelen
noemden en zijne schoone leering
tot eene hatelijke geldklopperij ver-
valschten!... THULO.

De Wind.

Het landbouwbedrijf hangt boven
alles het meest af van den wind.

Volgens de wind uit dezen of
genen hoek waait, komt er droogte,
die de vruchten doet rijpen of ver-
schroeien, of regen die naarmate
zijne hoeveelheid, ze doet wassen
of verrotten.

Geen wonder dat, voornamelijk
in het tijdperk van zaaien, groeien
en maaien, de landman ongerust
steeds het oog op het uitspannel
gericht houdt, om daarin te lezen
of zijne hoop zal vervuld of teleur-
gesteld worden.

Wat is de wind en wat zijn de
oorzaken, dat hij nu van dezen en
dan van genen kant komt?

Dit zullen wij eens aan onze
lezers trachten duidelijk te maken.

De zonnestrallen vallen loodrecht
op den gordel der Aarde, die men
den *Aequator* noemt of *Evenachts-
lijn*, omdat de dagen en nachten in
die streek altijd even lang —
12 uur — zijn.

De lucht van den dampkring die
de Aarde omgeeft wordt daardoor

nooit iets anders gedaan dan bevelen, tee-
kenen en cijferen. Nog eens, wie heeft dit
aanzienlijk fortuin gewonnen?

De geheele werkersgeslachten die gedu-
rende eene eeuw voor hongerlooien in deze
brouwerij werkzaam waren; de slaven, van
welken velen braken en verongelukten onder
den lastigen en gevaarlijken arbeid en van
welken de meesten op hunnen ouden dag ten
laste der armbesturen kwamen.

En dat eerlijk verkregen rijkdommen?...

In de bedorvene huidige maatschappij, ja!
Maar de toekomst zal ze ongenadig brand-
merken,

Het was mijn A...sche vriend die mij al
deze bijzonderheden betreffende zijne ge-
meente mededeelde. Op mijn verzoek ging
hij na den middag paard en rijtuig leenen,
ten einde met mij even de omliggende dorpen
af te rijden.

Op een paar honderd meters van de dorps-
plaats reden wij voorbij eene rijke heeren-
woning, in welker nabijheid sierlijke werk-
huizen en eene hooge schouw zich ver-
hieven.

Mijn vriend verklaarde mij dat dit alles
aan den heer Hu..., dat de werkgebouwen en
de schouw, samen met de machienen die
zich nog binnen bevonden, vroeger eene der
vermaardste fabrieken van eene bloeiende
nijverheid samenstelden. Thans staat alles
zich zelf op te eten zonder dat er iemand
eenig voordeel uittrekt. De heer Hu... heeft
zich rijk gefabriceerd, is getrouwd en heeft
geërd en leeft nu van zijne inkomsten.

(Wordt voortgezet.)